

«Adoptar una actitud activa vol dir escriure, llegir i usar la nostra llengua a tot arreu».

sent les paraules de Damià Pons quan diu que la normalització, fins ara, l'estan portant heròicament els mestres. Naturalment, és necessària una major mobilització.

—¿Creus que podria donar-se a la Universitat de les Illes el cas de València?

—Bé, no sé si aquí hi ha un grup d'extrema dreta entre l'alumnat. Quant a repetir la sentència, aquí no és factible. Per dues coses: d'una ban-

da, la nostra llei diu que dins l'àmbit universitari professors i alumnes poden utilitzar la llengua de la seva preferència; de l'altra, s'hauria de canviar una llei i no un acord.

Crec que una manera d'aprendre la llengua és vehicular coneixements amb la mateixa que es té com a pròpia. Per tant, no estic d'acord amb la sentència del Suprem a València.

—¿Quins criteris entren en joc a l'hora d'impugnar?

—Evidentment, hi ha valoracions de tipus polític. Segons les oportunitats i les conveniències, tu impugnes més o menys. Té importància el color polític dominant.

—¿Com reaccionen els nostres futurs juristes? ¿Segueix essent la facultat més carca? Ara per ara, bona part dels polítics del Parlament són del gremi...

—Sociològicament, hi ha tres grups: els catalanoparlants que accepten la meva assignatura en català; els castellanoparlants que ho entenen. I el tercer grup, que són aquesta classe de nous rics palmesans, mallorquins, que els seus pares han castellanitzat; aquests són els que més ho rebutgen.

A Dret, però, hi ha un grup que ha format una comissió per a la normalització. Són molt agosarats. Han promogut el vocabulari jurídic en català, seminaris i la normalització de la facultat. Però és molt complex treballar per aquesta casa. El material que ens arriba està molt castellanitzat. Ara, si volem enviar gent preparada a «les Carriàtides», hem de recuperar tot l'àmbit jurídic, i me tem que serà, desgraciadament, un dels darrers. Al cap i a la fi, el dret és l'estat.

—La proposta del rector Batle de bilingüisme català-anglès ha encès les passions a favor i en contra als diaris recentment, ¿tu què penses?

—La Universitat ha d'escandalitzar, i malament si no ho fa. El que no comprenc és com la gent s'ha esqueixat la roba. Els nou-rics ja fa molt de temps que practiquen el bilingüisme castellà-anglès, i ningú no se n'ha esverat. Jo crec que el crit del rector és el d'un home que té consciència de la minorització de la seva llengua. La seva posició no és la d'un polític, sinó d'un home conscienciat. Per als «ben pensants» hauria estat més «polític» parlar de multilingüisme, amb l'efecte neutre que això suposa. En canvi, els termes de l'entrevista eren molt absoluts. Però la polèmica ha estat molt aclaridora. Hi ha molta gent que ho ha entès.

—¿I que és el que ha d'entendre la resta?

—Primer, que, si no adoptam una actitud activa, la política normalitzadora fracassarà. No basta seguir trametent la llengua dels nostres pares a fills, amb la degradació progressiva que això suposa. Adoptar una actitud activa vol dir escriure, llegir i usar la nostra llengua a tot arreu. La doble oficialitat, si no hi ha un esforç per part de les institucions, pot convertir-se en un luxe inútil. □

VIATGES & AVENTURES

Trekking

Índia	280.000 ptes.
Nepal	278.000 ptes.
Pirineus	38.500 ptes.

Viatges i aventura setembre-octubre

Kenya	198.000 ptes.
(25 dies)	
Tot Marroc	22.600 ptes.
(21 dies)	
Turquia	113.500 ptes.
(15 dies)	
Transsahariana	197.000 ptes.
Egipte	132.200 ptes.
(15 dies)	
Índia	185.000 ptes.
(28 dies)	
Vietnam	321.000 ptes.
(19 dies)	
Cuba	321.000 ptes.
(14 dies)	
Nicaragua	156.000 ptes.
Algèria	78.000 ptes.
(18 dies)	
Eivissa amb bici	38.000 ptes.
(11 dies)	

I, si vols fer-nos una visita,
recorda que estem a:

Viatges Aitana
Tel. (96) 351 85 51
C/. Garrigues, 15
46001-València

TOMEU COLOM: LA LLEI, PER L'ANSA QUE CREMA

«Aquest país no funciona»

«La Universitat ha d'escandalitzar». Així ho exigeix Bartomeu Colom, professor de Dret Administratiu a la Universitat de les Balears i autor d'un llibre per promoure la Llei de Normalització Lingüística a les Illes. I ho diu en uns moments en què encara cueja la polèmica suscitada per rector Nadal Batle sobre el bilingüisme català-anglès.

Francesca Sastre

«**Q**uan es publicaren les tres sentències de 26 de juny de 1986, contra la llei de Normalització Lingüística de les Illes, els polítics es felicitaren que només n'haguessin anul·lat una sèrie de preceptes de poca importància. El que a mi em preocupa és que la doctrina que fixa aquestes impugnacions és la mateixa que ha dictat sentència contra l'acord de la Universitat de València».

Bartomeu Colom, professor de Dret Administratiu a la Universitat, critica les sentències del Tribunal Constitucional que restringeixen l'oficialitat del català a les Illes, el seu territori.

Després d'un any i mig de ser aprovada la llei de Normalització Lingüística, per unanimitat parlamentària, i davant el buit del govern balear, que no ha fet res per difondre'n el text, l'Obra Cultural Balear ha editat el llibre *Els principis de la Llei de Normalització Lingüística de les Illes Balears*. El manual recull íntegrament tots els articles de la llei, acompanyats d'una anàlisi jurídica de Tomeu Colom, on per primera vegada es posa en qüestió l'oficialitat de les llengües minoritzades.

—*¿En tot aquest temps, creus que s'ha tret rendibilitat a la Llei de Normalització?*

—Per rendibilitzar la llei, l'hem de conèixer. Ara bé, l'avanç que ha suposat ha estat molt escàs per part dels poders públics. Tot el tema de l'ús de la llengua dins les diferents administracions és encara una qüestió a resoldre, llevat del Consell Insular, l'Ajuntament de Ciutat i alguns de la part forana, com també Menorca, que sempre ha estat una illa més avançada. No obstant això, els ciutadans estan al·legant la llei, constantment estan fent referència als seus articles. Crec que a la llarga es convertirà en un codi lingüístic. La llei esdevé una eina, un instrument per normalitzar, per aconseguir

la igualtat material entre les dues llengües, i mentrestant, encara queden els mateixos àmbits que abans per recuperar.

—*No obstant tot, tampoc des del punt de vista jurídic no es propicia aquesta igualtat...*

—Segons la llei de Normalització, sí. Ambdues tenen el mateix rang. Ara bé, després de les tres sentències al Principat, Galícia i el País Basc, resulta que no ho són.

Nosaltres creïem que el català i el castellà eren dues llengües igualment oficials. De l'oficialitat deduïem que no es podia al·legar desconeixement de cap de les dues llengües, si bé el castellà tenia un plus afegit, que feia referència al deure de conèixer-lo... Nosaltres interpretàvem aquest deure d'una manera que no espatllava aquesta igualtat. Pensàvem que això es traduïa dient: si una persona no sap el castellà, pot sofrir una coerció i ser sancionada amb una multa. Això no ens preocupava, perquè tothom coneix el castellà. Però la sentència no ha anat per aquí, sinó que diu que, davant els poders públics, es pot al·legar desconeixement del català, però no del castellà. Aquesta resolució ens relega a una llengua de segona. Això me pareix molt criticable. I, com a persona conscienciada, molt greu.

—*¿Quines reaccions han provocat les teves tesis?*

—Han caigut dins un buit. Aquest país no reacciona. Ja fa temps que intent que algú parli del tema, però, referent a la Llei de Normalització, hi ha sequedat d'idees. Ningú no en parla. És més, després de la llei, no s'ha fet res ni tan sols per desenvolupar-la. El govern balear practica la política liberal del «laissez faire», que ens du a la substitució lingüística.

—*Aquesta visió no és tan pessimista dins la Universitat o a l'ensenyament en general...*

—Sí, però, en tot cas, tenc molt pre-